

‘Keizerskroon komt op de e

Dit keer voor de serie Passie geen interview met één, maar met twee gepassioneerde vakgenoten. Willem Wietsma (53) en Doede de Jong (47) zijn compagnons in v.o.f. De Keizerskroon, gevestigd in het Friese Midlum. Hun gezamenlijke liefde voor de keizerskroon mag zich scharen onder het kopje ‘uit de hand gelopen hobby’. Inmiddels begint De Keizerskroon steeds meer een serieus bedrijf te worden.

Tekst en foto: Monique Ooms

Willem Wietsma woont in Wageningen, maar zijn wortels liggen in het Friese Harlingen, waar zijn ouders lange tijd een bloemenwinkel hadden. Als 17-jarige jongen kwam hij voor een stage van de middelbare landbouwschool terecht op het bedrijf van de ouders van Doede de Jong in het nabijgelegen Midlum. “Ik was toen net 11 jaar”, herinnert Doede zich. Op het bedrijf van zijn ouders lag toen nog het accent op de veeteelt en akkerbouw. Pas later – eind jaren 70 - kwamen daar ook bloembollen bij. Willem maakte in het derde jaar van zijn opleiding aan de hogere landbouwschool (richting plantenteelt) kennis met het gewas keizerskroon. “Ik had les van Piet Verhulst en hij teelde samen met zijn vader keizerskronen in de Haarlemmermeer. Ik vond het meteen een heel mooi gewas en vertelde erover aan de vader van Doede. Hij stelde voor dat we er dan maar eens een hoekje van zouden opplanten. We begonnen met 2,25 are langs de oprit naar de boerderij.” Daarmee werd de basis gelegd van v.o.f. De Keizerskroon.

EERSTE SOORT

Veredeling was altijd al Willem's passie. “In 1979 was ik al aan het experimenteren met gele en

Willem (l) en Doede: ‘Dit gewas is voor ons heel speciaal’

rode keizerskronen, met weinig resultaat. Dat hebben we uiteindelijk allemaal weggegooid. Pas later, toen ik in de tuin van de hogere landbouwschool in Wageningen aan de slag ging, heb ik een groot kruisingsprogramma kunnen opzetten. Daar is een goed soort uitgerold dat we nu nog gebruiken: Garland Star.” Ondertussen volgde Doede zijn eigen spoor. Hij voltooide de hogere landbouwschool in Leeuwarden en werkte daarna negen jaar parttime als vertegenwoordiger voor Hobaho. Daarnaast bleef hij actief op het familiebedrijf in Midlum, waar hij vanaf het begin betrokken was bij de ontwikkelingen rond de keizerskroon. Bloembollen werden langzamerhand belangrijker in het bedrijf, met name tulpen. “In de jaren 90 zijn we met de nettenteelt gestart waardoor we konden uitbreiden van 2 hectare naar 11 hectare. Later is daar ook de broeierij bij gekomen.” Voor de broei van keizerskronen en tulpen huurden ze aanvankelijk kasruimte bij een collega, maar

toen de omvang van beide gewassen toenam, werd besloten een kas bij het eigen bedrijf te bouwen. “Inmiddels broeien we hier 2 miljoen tulpen en 10.000 keizerskronen.”

Tegenwoordig is de kas – naast de tulpenkraam – volledig gevuld met keizerskronen uit het eigen veredelingsprogramma. “Dit is het resultaat van 35 jaar werk.” Doede en Willem beschouwen deze collectie als uniek, want: “In keizerskroon wordt nauwelijks veredeld, het bestaande assortiment is al vierhonderd jaar oud. Van oudsher bestonden er alleen maar gele en rode cultivars. Wij gaan op zoek naar bijzondere variaties en proberen iets nieuws te brengen. Daarbij zoeken we ook naar soorten die minder stinken, want dat is een nadeel van deze bloem. Inmiddels hebben we al een aardige collectie gerealiseerd met kleuren in lichtgeel tot paars. Een aantal soorten is inmiddels kwekersrechtelijk beschermd.” Mooi alleen is

'eerste plaats'

niet genoeg, dat realiseren de compagnons zich maar al te goed. "Een soort moet goede commerciële eigenschappen hebben om er iets aan te kunnen verdienen. Daar letten we dus nadrukkelijk op." En terwijl Willem zich verdiept in de veredeling, richt Doede zich op de kwekerij en de commercie. "We vullen elkaar hierin mooi aan." Om de markt te laten kennismaken met hun producten, doen ze mee aan shows en geven ze soorten mee aan collega's die ze op hun beurt weer in de etalage kunnen zetten. "Daarin is Jaap Leenen erg belangrijk voor ons. Hij krijgt veel bezoekers, is enthousiast over onze soorten, en zo komen onze keizerskronen steeds meer in beeld." Verder zoeken ze samenwerking met kwekers die iets zien in hun soorten en ermee willen werken. Bij de keuze van kwekers en gebruikers gaan ze zorgvuldig te werk. "Belangrijkste is dat het klikt en dat we qua visie op een lijn liggen. Zo kunnen we samen iets opbouwen." Ook denken ze na

over de wijze waarop ze hun producten in de markt willen zetten. "Daarvoor willen we goede concepten (laten) ontwikkelen. We mikken met onze producten op het hogere segment."

REIZEN

Beide hebben ze nog de nodige ambities met het gewas. Zo werkt Willem onder meer samen met Johan van Scheepen aan een rapport over de taxonomische problemen van keizerskroon. Ook wil hij de verwantschap met andere gewassen in kaart brengen en zijn veredelingswerk op papier zetten. "Dan blijft dat bewaard voor het nageslacht." Zijn passie voor keizerskroon bracht Willem al diverse malen in het oorspronggebied van het gewas.

.....

'Het mooie van werken met keizerskroon is dat je echt met iets aparts bezig bent, het is onderscheidend, een nicheproduct'

.....

Zo maakte hij onder andere reizen naar Oezbekistan. "Ik wil graag het naadje van de kous weten. Omdat ik het interessant vind én omdat ik er iets aan heb bij de veredeling. Daardoor kan ik weer vervolgstappen zetten in het proces. Als ik mij er niet zo in verdiept had, waren we nu niet zo ver gekomen." Doede's ambitie ligt vooral in de sfeer van de vercommercialisering van de soorten van v.o.f. De Keizerskroon. "Het mooie van werken met keizerskroon is dat je echt met iets aparts bezig bent, het is onderscheidend, een nicheproduct. We telen tulpen voor ons broed, maar keizerskroon komt eigenlijk op de eerste plaats. Dit gewas is voor ons heel speciaal."

Hoewel hun v.o.f. eigenlijk een hobby is, besteden ze er heel wat uren aan. Doede: "We spenderen er vooral veel weekenden aan; dan komt Willem over vanuit Wageningen en gaan we een hele zondag kruisingen uitzoeken, beslissingen nemen." Willem, lachend: "Mijn vrouw

moppert wel eens als ik alweer een weekend afreis naar Friesland. En ik heb een deel van onze tuin vrijgemaakt voor het kruisingswerk met keizerskronen. Ze stelt zichzelf wel eens aan mensen voor als 'Willems tweede vrouw', omdat keizerskroon 'mijn eerste vrouw' zou zijn. Toen mijn dochter - die in Engeland woont - trouwde, heb ik haar op het hart gedrukt dit niet in mei of juni te doen, want dan hebben wij het te druk met de keizerskronen. Gelukkig werd onze kleindochter geboren in juli, dat was een gunstig tijdstip." Ze zetten er dus zaken voor opzij, maar krijgen er bijzonder veel plezier voor terug. "Zo vonden we het geweldig om keizerskronen te broeien voor de Marne Flora en voor Egmonds Bloemenzee en dat we werden gevraagd om mee te doen aan het Holland Flowers Festival. Dan ga je kijken hoe het erbij staat en hoor je bezoekers enthousiast praten over jouw soorten, dat is toch geweldig?" Keizerskroon brengt hen bovendien in contact met collega's die net zo enthousiast zijn over het product. "Zij hebben vervolgens weer hun eigen netwerk, en zo krijgen onze soorten steeds meer bekendheid." Niet dat hun verwachtingen torenhoog zijn. "Wij laten ons niet zomaar gek maken. Eerst zien, dan geloven."

GROEI PROCES

Rijk worden ze er niet van, maar ze hebben ook nog geen geld toe hoeven geven op hun grote liefde. "Je moet de uren die we eraan besteden niet rekenen natuurlijk. We gaan pas geld verdienen als we echt soorten op grotere schaal gaan verkopen. Zover zijn we nu nog niet. We zitten in een groeiproces, dat vraagt tijd. Bovendien is keizerskroon niet het makkelijkste gewas. En dat is mooi, want daardoor stap niet Jan en Alleman erin. Wij houden juist van die uitdaging." Overigens gaan ze er niet vanuit dat keizerskroon ooit een kassussoc wordt. "Het gaat ons ook niet om de hoofdprijs. Wij zijn al tevreden als iedereen die ermee werkt, er een leuke boterham aan kan verdienen." Even later gaan we naar de schuur om nog wat foto's te maken. Daar zit de hele familie De Jong aan een lange tafel om keizerskronen te snijden. Doede's vader Jentje - die al jaren gepensioneerd is - doet nog net zo hard mee als Doede z'n vrouw en kinderen. "Ze helpen allemaal graag, gelukkig vinden ze het leuk."

Resumé

Tijdens zijn opleiding aan de Hogere landbouwschool Wageningen ontmoet Willem Wietsma 'zijn eerste vrouw': de keizerskroon. Hij wordt verliefd en neemt haar mee naar zijn eerste stagebedrijf, van de ouders van Doede de Jong. Daaruit ontstaat v.o.f. De Keizerskroon, dat inmiddels kan bogen op een fraaie collectie eigen soorten. Langzamerhand wordt hun hobby steeds professioneler. Een passie zal het altijd blijven.